

Yeang International, Сингапур) заключается в том, что в объем вводится природный компонент. Высотный комплекс по сути становится вертикальным городом, в который наряду с магазинами, кафе, кинозалами включаются площади, парки, скверы, бульвары, зеленые дворики с фонтанами, деревьями, цветами. Авторы «ЭДИТТГауэр» хотят добиться, чтобы прилегающий к комплексу ландшафт вошел внутрь, непрерывной лентой дошел до последнего уровня. Дорожки, наклонные пандусы и открытые переходы «ЭДИТТГауэр» должны создавать у людей, находящихся в здании, ощущение прогулки по парку. Сады выходят на открытые террасы, полностью формируя фасад. На некоторых уровнях новое здание предполагается соединить мостами с соседними домами, чтобы достаточно легко интегрироваться в городскую среду, что не только обеспечивает и облегчает физическую и визуальную связь, но и становится основой социальных контактов [9]. Дорожки, наклонные пандусы и открытые переходы «ЭДИТТГауэр» должны создавать у людей, находящихся в здании, ощущение прогулки по парку. Сады выходят на открытые террасы, полностью формируя фасад. На некоторых уровнях новое здание предполагается соединить мостами с соседними домами, чтобы достаточно легко интегрироваться в городскую среду, что не только обеспечивает и облегчает физическую и визуальную связь, но и становится основой социальных контактов [9].

ЛИТЕРАТУРА

1. Горин С. С. Кривицкий В. Г. Высотный мир мегаполисов/ «Строительство и бизнес». – 2004. – № 3. 4.
2. Шилкин. Н. В Здание высоких технологий // АВОК. – №7, 2003. – С. 18–27.
3. Табунщиков Ю. А., Бродач М. М., Шилкин Н. В. Энергоэффективные здания. – М.: АВОК.–Пресс, 2003.
4. Рафайнер Ф. Высотные здания. Объемно-планировочные и конструктивные решения. — М.: Стройиздат, 1982.
5. <http://www.membrana.ru>

УДК 728.2; 72.012.363

КВАРТИРЫ З НЕТРАДИЦІЙНОЮ ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНОЮ СТРУКТУРОЮ У КРАЇНАХ БЛИЖНЬОГО ТА ДАЛЬНЬОГО ЗАРУБІЖЖЯ

Урсатій Х., аспірантка кафедри «Архітектурне проектування»
НУ «Львівська Політехніка»

Анотація. На сьогодні у практиці світового житлового будівництва при проектуванні квартир почали широко застосовувати нетрадиційні об'ємно-просторові форми, змінилися функції деяких приміщень, а традиційне уявлення про комфорт набуло інших значень.

Ключові слова - житловий простір, нетрадиційна планувальна структура, традиційна планувальна структура, криволінійні огорожуючі конструкції, функціональне зонування.

Проблема дослідження. Нарівні із тим, як досить тривалий час широко застосовуються планувальні прийоми економічного вирішення квартири, особливо одно- та двокімнатних, та поділ просторів на функціональні зони, з настанням нового ХХІ сторіччя у практиці світового житлового будівництва з'являються нові течії. Пов'язані вони, у першу чергу, із

об'ємно-просторовим вирішенням квартири, зміною її якісних показників. При проектуванні квартир почали широко застосовуватися недопустимі раніше об'ємно-просторові форми, змінилися функції деяких приміщень, а традиційне уявлення про комфорт набуло зовсім інших значень.

Позитивні і негативні аспекти та набутий закордонними архітекторами досвід у сфері проектування квартир з нетрадиційною об'ємно-планувальною структурою стане вагомим аргументом при виведенні рекомендацій щодо проектування подібного типу квартир на території України. У чому полягають ці нововведення та як вони були сприйняті світовою спільнотою, і розкриває дане дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Впровадженням нерегулярних просторових структур у житлових багатоквартирних будинках за кордоном займаються багато відомих архітекторів, серед яких архітектор зі світовим ім'ям Заха Хадід, архітектори Сусаку Аракава та Маделін Джинс та представники архітектурного бюро Herzog & de Meuron. Проте ними не наведена систематизація нетрадиційних просторів, не вивчені їх естетичні, функціональні, економічні та психологічні якості.

Зокрема про досягнення вищеперелічених архітекторів у цій галузі і буде йти мова у даній статті.

Мета роботи. Виявити архітектурно-естетичні, функціональні, експлуатаційні якості квартир з нетрадиційною об'ємно-просторовою структурою у житлових багатоквартирних будинках країн ближнього та дальнього зарубіжжя.

Проаналізувати сучасні тенденції у проектуванні житлових будинків зарубіжжя та об'ємно-просторові особливості нетрадиційних варіантів квартир у них.

Фактично у деякій мірі запропонована проблематика бере свої початки з 30–50-х рр. ХХ ст., коли в архітектурі США та Західної Європи були висунуті завдання на створення творів, форма яких витікала з призначення та конкретних умов середовища, подібно до форм природних організмів. Тоді було створено багато проектів однородинних житлових будинків, які відповідали вимогам органічної архітектури. Принципи органічної архітектури вперше були сформульовані у 1890-х рр. американцем Л. Саліваном, були розвинені його учнем Ф. Л. Райтом. В основу концепції Райта було покладено неперервність архітектурного простору на противагу підкресленню його окремих частин в класичній архітектурі.

За останні декілька років на розгляд світової спільноти були запропоновані архітектурні проекти житлових багатоквартирних будинків «нового сторіччя». Серед таких сучасних будинків остання робота дизайнерів Аракави та Медлін Джинс житловий будинок на Лонг Айленді, котрий продовжує життя своїх мешканців, та житловий 9-квартирний інноваційний будинок у передмісті Токіо Мітакі 2002–2006 рр. (іл. 1).

Житловий будинок на Лонг Айленді – перша подібна будівля на території Америки, хоча подібний проект вже майже 2 роки існує на території Японії. Серед особливостей споруди нерівні підлоги, що нагадують лунну поверхню, перепад висот в одній площині, приміщення сферичної форми в просторі та інших нетрадиційних для житлових приміщень форм у плані; різних розмірів і форм вікна та двері запроєктовані таким чином, що для того аби потрапити в інше приміщення, доведеться або нахилитися, або переступати у дверний проїом; неординарним є і колористичне вирішення інтер'єрів, усього налічується близько 40 відтінків стін, стель і підлог при тому, що кожна площа пофарбована в окремий колір; нестандартною є і система освітлення у будинку (іл.2).

Усі ці особливості покликані створювати враження існування у подвійному просторі, а також змушувати мешканців постійно бути уважними. За словами авторів даного проекту «комфорт – передвісник смерті, а їх будівля триматиме мешканців в орієнтовних відносинах з довкіллям, при цьому зберігаючи молодість» [1].

Подібний житловий будинок за проектом цих архітекторів зданий у експлуацію ще у 2006 році. Головна концепція закладена авторами у цьому проекті, полягає у відмові від звичного для сучасної людини комфорту і відкритості несподіванкам. Відмова від будинку-фортеці і перехід до будинку-тренеру, противнику та спільнику у грі під назвою «домашнє життя».

Іл. 1. Житловий 9-квартирний інноваційний будинок у передмісті Токіо Мітакі 2002–2006 рр. Арх. Сусаку Аракава та Маделін Джинс

Іл.2. Приміщення зони загального користування з об'єднаними функціями приготування їжі, споживання та відпочинку

У будинку, збудованому із бетонних блоків, практично немає об'ємів, що повторюються. Різномірні та різнофактурні підлоги не прерогатива кожної окремої квартири, а особливість кожної кімнати. Стіни пофарбовані у яскраві, а іноді і у надто яскраві кольори: рожевий, жовтий, червоний, блакитний та синій змінюють одне одного іноді на протязі однієї стіни. До речі, самі стіни не лише нерівні але й достатньо нетрадиційні за формою.

Вспливаючі та ввігнуті підлоги. Хаотично розташовані вікна та двері. «Затонула кухня». Вимикачі та розетки знаходяться у самих несподіваних місцях і не завжди легкодоступних. Двері не завжди придатні для людини «прямоходячої», у деякі із приміщень можна потрапити лише зігнувшись та боком. Наприклад, скляні двері на веранду настільки маленькі, що потрібно зігнутися аби вивізти. А от вбиралень (туалетів) у цих квартирах нема взагалі.

Там вже певний час проживає молоде подружжя, і за їх словами вони досить часто змушені повзати на колінах аби потрапити з одного приміщення у інше, а сферичної форми кімната, ідеально виконує функцію дитячої, де просто «не можливо впасти» (іл. 3).

Усе у цій квартирі налаштовано на те, аби добрі господарі були у постійному напруженні і не послаблювали своєї уваги ані на хвилиночку. «Ви будете вчитися розуміти цю квартиру, – каже Аракава. – Вона змушує вас знаходитися у постійній готовності та побуждає інстинкти. Таким чином, ви будете жити краще, довше та навіть вічно» [2].

До інших, не менш цікавих, об'єктів віднесемо проект нової 57-поверхової вежі, створений архітектурним бюро Herzog & de Meuron.

У незвичній будівлі будуть знаходитися апартаменти з унікальним нетрадиційним плануванням та дизайном, а також 10 пентхаусів. У хмарочосі буде розташовано 145 квартир, кожна – із власним плануванням. За замислом архітекторів, приміщення будуть нерівномірно поставлені одне на інше. Таке об'ємно-просторове вирішення надасть можливість організувати кожній квартирі терасу на даху квартири нижнього рівня. Площа квартир, які будуть являти собою дво- та п'яти спальні резиденції складатиме від 133 до 592 кв. м. (іл. 4).

Іл. 3 Кімната сферичної форми

Зовнішні стіни квартир і будинку будуть виконані із суцільних скляних поверхонь, що створюватиме враження єднання внутрішнього простору із зовнішнім. Підкреслюватиме цей аспект і об'ємно-планувальна особливість квартир, простір яких запроєктовано максимально розкритим не лише назовні але й в середині. Усі приміщення зони загального користування утворюють єдиний неперервний простір і розташовані біля зовнішніх стін, а усі господарські та інші допоміжні приміщення квартири розташовані біля внутрішніх стін і комунікаційних

вузлів. Усе це створено, аби ніщо не змогло завадити людині, котра проживатиме у даному помешканні, насолоджуватися відчуттям просторової свободи (за матеріалами сайту NETz.ru).

Іл. 4. Проект 57-поверхової житлової вежі, створений архітектурним бюро Herzog & de Meuron

До відомих творців сучасної архітектури слід віднести видатного архітектора Заху Хадід. Серед найвідоміших проектів житлових комплексів, спроектованих Захою, є проект приватної віли під назвою Capital Hill, що неподалік від Барвіхи Luxury Village. Футуристичний комплекс та житлові башти на Farrer Road у Сінгапурі, проекти «ідеального будинку, та багато інших. Усі проекти вражають своєю неординарністю, вишуканістю форм та просторів. У своїх проектах вона переслідує мету створення текучих просторів і умов за яких вони могли б відчуватися у повній мірі. Її твори справляють враження глибоко гармонійного та органічного вписання у контекст середовища, що досягається за допомогою цілого ряду артикуляцій та взаємовідношень.

Блискучим виявленням багатогранного дару архітектора може стати проект приватної віли під назвою Capital Hill, що неподалік від Барвіхи Luxury Village, виконаний архітектором Захою Хадід (іл. 5).

Будівля утворює дві основні форми. Нижня частина виникає із природньо нахилоного ландшафту. Як просторова антитеза верхня форма пливе над хвилястими кронами. Об'єднює ці дві форми похила структура, прозорість якої дозволяє спостерігати за драматичним підйомом ліфту з густини темного лісу на висоту відкритих просторів.

Не менш цікавим і «плавучим» спроектований і внутрішній простір будинку, у якому плоскими з незмінною товщиною січення є лише перекриття, усе решта – криволінійне. Планування гостьової зони переслідує мету створити враження єдиного простору. Зона столової відокремлена за допомогою колони, котра у плані нагадує ладью. Вона витягнута вздовж лінії встановлення обіднього столу але напівпрозора, оскільки у неї вмонтовано камін. Зона відпочинку розташована на балконі високої двоколірної вітальні, котру можна помітити по верхом нижче. Її «острів» у загальному просторі віділено лише за допомогою меблів [3].

До іншого, не менш визначного об'єкту належить проект сьоми ультрасучасних 36-поверхових веж і дванадцяти віл на ділянці площею 838,488 кв. км на Farrer Road у Сінгапурі (іл.6).

Іл. 5. Вілла Capital Hill. Загальний вигляд

Іл. 6. Проект сімох ультрасучасних 36-поверхових веж на Farrer Road у Сингапурі

Іл. 7. Зовнішній вигляд будинку у Бразилії

Головна і чи не єдина його особливість – його пропорційне співвідношення. При висоті у 10 метрів його ширина становить у найширшому місці трошки більше 2 метрів, а у найвужчому – лише метр. Нетрадиційні приміщення мають співвідношення сторін 1 : 5. Життя, як у коридорі. І при цьому у будинку спокіно проживає 3 сім'ї [4].

Висновки. Проаналізовані варіанти квартир з нетрадиційною об'ємно-планувальною структурою у житлових будинках країн ближнього та дальнього зарубіжжя дають можливість виявити та порівняти позитивні і негативні сторони планувальних структур таких квартир, на основі візуального сприйняття та відгуків мешканців, що проживають у таких квартирах, оцінити їх якісні показники та рівень комфортності.

Кожна із семи веж досягає висоти 150 метрів, потопаючи у приватних садах, які утворюють пейзаж ділянки. Нижні рівні перекручені, аби визначити точку, де будівлі дотичні з поверхнею землі, завдяки чому оточуючий простір збільшується. Вежі розділені на пелюстки у відповідності до кількості житлових ячеек на поверсі. Пелюсти виконані у трьох вимірах завдяки вертикальним зрізам, які надають окреслення фасадам і утворюють цікаві та неординарні простори квартир (за матеріалами сайту: [www. InFuture.ru](http://www.InFuture.ru)).

Усі вищеперераховані архітектурні об'єкти створені спеціалістами цілеспрямовано для надання неординарності приміщенням, специфічного футуристичного зовнішнього вигляду. Та попри все це існують житлові будинки та квартири, спроектовані самими мешканцями без переслідування сучасних модних тенденцій. До таких об'єктів належить житловий 3-поверховий будинок у Бразилії (іл.7).

Позитивні та негативні аспекти та набутий закордонними архітекторами досвід у сфері проектування квартир з нетрадиційною об'ємно-планувальною структурою стане вагомим аргументом при виведенні рекомендацій щодо проектування подібного типу квартир на території України. Результати проведеного дослідження нетрадиційних квартир у багатоквартирних будинках зарубіжжя разом із дослідженням серед мешканців квартир з наявними приміщеннями нетрадиційної форми чи функції на території України будуть покладені в основу формування нетрадиційної об'ємно-планувальної структури квартири XXI ст.

За результатами дослідження поставлено наступні завдання:

- необхідно визначити ступінь застосування нетрадиційних приміщень у квартирах бізнес-класу, економ- і еліт-класу та класу люкс житлових будинків України;
- визначити, для яких приміщень допустиме застосування нетрадиційних засобів формотворення у повній мірі, а для яких лише частково;
- визначити найбільш оптимальні параметри нетрадиційних приміщень для створення максимальної зручності мешканців.

ЛІТЕРАТУРА

1. <http://sob.ru/issue-24-2650.html>
 2. <http://4design.com.ua/content/view/161/1/>
 3. http://agency.archi.ru/news_current.html?nid=8497
 4. <http://www.membrana.ru/articles/global/2006/08/03/204300.html>
-

УДК 728 (477.81)

«МІНІМАЛЬНЕ» ЖИТЛО В РОЗРОБКАХ ПРОВІДНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ АРХІТЕКТОРІВ 20–30-х рр. ХХ ст.

Гаврилюк О. В., асистент кафедри архітектури

Національний університет водного господарства та природокористування

Тел. (0362) 23-62-43

Анотація. Розглянувши концептуальні та реалізовані проекти житлового будівництва європейських архітекторів 20–30-х рр. ХХ ст. було виявлено особливості архітектурно-планувальних рішень житлових будинків (при розташуванні житлових будинків в системі кварталів, згідно з прийомами об'ємно-композиційних рішень, функціонально-планувальною структурою секцій та квартир).

Ключові слова: *житло, Європа, початок ХХ століття*

Проблематика дослідження полягає у вивченні та аналізі напрацьованих протягом минулого століття принципів проектування житла, коли ця тема особливо активно розроблялася в багатьох країнах світу і Європи, що сьогодні є одним з важливих етапів при створенні сучасних, концептуальних засад проектування соціального житла.

Метою роботи є визначення принципів архітектурно-планувальних та їх образно-стилістичних рішень житлових будинків 20–30-х рр. ХХ ст.

Завдання роботи:

- виявити передумови розвитку та архітектурно-композиційні особливості житлової забудови в кварталах в 20–30-х рр. ХХ ст.;
- прослідкувати розвиток принципів архітектурно-планувальних рішень житлових будинків з квартирами мінімальних площ протягом досліджуваного періоду в країнах Західної Європи.

Двома основними проблемами, які поставали перед архітекторами 1920-х років, можна вважати наступні: в першу чергу це – робота над проектуванням «мінімального житла» (тобто раціональних форм невеличкої житлової чарунки); а також пов'язану з цією роботою –